

doch het is: a: de Heiland; dit is mijn

t even na? En dat ver- BRENGEN niet juist? as Chrysostomus te interpreta- bogen kijken, irrhythmisch oorbeld; een n. Noemt dr van elemen- derde vaderen K. S.

nderd?

er dat lastige en ook onze enen zijn, als aan Calvijn

e woord, dat eekenen: ver- kan). Geen rmeeren: de sformeed in roepen uit de et zoo gauw oord kan be- d, O. Ståhlin, 5; ii, 314, 14; etekenis van wijziging van i, Kerkgesch., et woord kan r, in een an- en optreden; (Thes, Steph. operties laten

ulke woorden : het uit hun . Patr., 1157, stomus op, en le herinnering , zonder eeni- kinderen ver-

teeren, omdat andering van d uit de „vap- en, leest het voor- stomus twee- at hij er den (hapax) dat , en daarmee schelijk orga- a ééne tekst, ekst-bij-Migne e gedachte is: nu is vervol- nou) die men- Niet hun „ele- rs der natuur K. S.

aal

de ééne stem, voor altijd de óók deze ééne 770: dat ééne de geloovigen, als Adam het i wassen. Van naar wel van

n? n, net zooals en niet in een thme" overge- an zegenbedie- ar bloote figu- toen die Hoo- zat, en Judas na, dat woord in art. 25 van mus „schema" f gedaante, die n. Als iemand aing „nks om stomus op een ill, 731, preek Gal. 2: 11-13, dere taalgebie- is: simuleeren, r zit geen rea- Col. 1: 15- e, zware, dikke er nooit meer en enkel maar lijkt heel wat, eid, zonder in- so'n schema is oord-zonder-in- tsche referen-

ten gingen zeggen: en nou moeten de elementen verande- ren, meneer. Zoodra werkelijkheid beantwoordt aan figuur, uiterlijke gedaante, komt er inhoud in wat anders slechts een schema, een vorm was. Dan komt zoo'n figuur in een ander „rhythme", een ander kader: niet van bloote figu- ren, maar van levende kracht.

Het is toch allemaal zoo doodeenvoudig, als je maar niet citaatjes naschrijft op gezag van Von Harnack of van roomschen. K. S.

* Dankbaar en de synode der candidatenweerders

En nu terug naar die preek over Judas. Daar staat nu onze Priester, zegt nu Chrysostomus. Hij staat aan de tafel, die Hij zelf komt sieren. Daar ligt wat op die tafel: wat brood en wat wijn. In zichzelf niets van betekenis. Schema monon, een gedaante maar, een vormpje maar, een figuurtje maar. Maar let op, Hij gaat dat schema, Luther zou zeggen: die larve, dat doolie ding, dien leegen vorm, waar in zichzelf nog niemendal in zit, vullen. Vullen met inhoud.

Nee, nee, geen element veranderen. Maar aan wat in-zichzelf-leeg is, inhoud geven.

Hoe doet hij dat? Niet door een dominee, een priester, die wat prevelt, een mondjevol latijn, en dan zijn de elementen zoo maar veranderd. Maar door te spreken zoals God deed: in twee „larven" legde Hij teelkracht. En Christus legt in twee teekenen een genadige WER- KELIJKHEID, een kracht om ons allemaal tot het eind der dagen te voeren, en te sterken. DAAROM STAAT ER OOK IN ONZE BELIJDENIS, wat Grosheide niet begrepen heeft in zijn commissoriale rapporten over cand. Schilder, en wat de roomschen niet begrijpen willen, omdat ze dan weer terug moeten van hun transsubstantiatie, daarom staat er ook in art. 35: de geloovigen ontvangen het teeken (zoo'n „schema", zoo'n in-zichzelf-leeg ge- daante, een brok brood), maar OOK de waarheid, d.w.z. de werkelijkheid, die Christus er aan bond, door zijn machtswoord; en de ongelovigen, Judas, en Simon de toovenaar, ontvangen alleen maar dat teeken, dat schema, de figuur, maar niet dien inhoud. Daarom staat er in de belijdenis: de sacramenten zijn niet „ijdel", niet „leeg", om ons te bedriegen: Chrysostomus zegt: ze zijn geen ge- schematiseerd woord, geen holle klanken. Precies het- zelfde betoogt Chrysostomus tegen Judas, dien hij per- soonlijk aanspreekt. Best mogelijk, dat bij de opstelling der calvinistische belijdenis aan die passage van Chry- stomus gedacht is.

Dus moet dr Dankbaar voorloepig Calvijn maar niet corrigeren uit Chrysostomus; want, al ben ik geen vriend van den man, ik geloof toch, dat hij dezen keer zoo on- schuldig is als een lammetje, en zegt, wat Calvijn ook zou zeggen. Je moet alleen niet bij de leerlingen van de sacramentalistische groep zijn, noch bij de commissie van een synode, die een candidaat mishandelt en het nóg niet, nóg niet, nóg niet eerlijk erkennen wil. K. S.

* Het lastige woordje

Ik beweer dus: dat lastige grieksche woord *metarrhyth- mizoid* beteekent niet: de elementen veranderen, maar over-

brengen in een ander kader. Dat hompje brood en die teug wijn worden uit het kader van de in-zichzelf-niets- bijzonders-hebbende larven (gedaanten, figuren, doodge- wone materie-dingen) overgebracht in het kader van door God met kracht verbonden middelen-van-genade (geeste- lijk voedsel, heet het nu, bij Chrysostomus). Niet magisch geladen, nog eens, want Judas zou dan heusch „wat heb- ben ingeslikt", zooals de roomschen dan ook hoorden twisten over de vraag, of een muis, die den ouwel had opgegeten na de consecratie, nu wat van die heilige nieuwe substantie in de maag had, ja dan neen. Och neen, als Judas eet, krijgt hij in die elementen (afgezien van het bijkomende Woord) een „schema", maar niet dát. Maar wie gelooft, wel, er is een „mandatum adiunctum", een bijkomend Woord van God, eet maar, en drink, hoor het Woord: teeken en beteekende zaak zijn één, maar door het Woord, „God spreekt alzo niet zonder groote oorzaak", want Hij heeft het schema kracht gegeven, onze Hoogepriester.

Hoeveel protestanten laten zich nog altijd op slechtouwen nemen door roomschen? Wie Calvijn wil corrigeren, moet beginnen de „patres" uit liberale en roomsche han- den los te maken. Tenslotte zijn het toch onze vaders, al hadden ze 't vaak mis. Ook die „Guldenmond", Chrysosto- mus. Die zegt trouwens zelf: het is geen mens, die dat teeken doet „zijn" Christus' lichaam en bloed; dat kan alleen Góds kracht, gelijk die spreekt uit den mond van onzen Priester.

En toch zegt Dankbaar: dat priestermandetje doet het volgens Chrysostomus met zijn parool.

Houd op: het is uw eigen Catechismus: waarom noemt dan (in die opperzaal) Christus het brood zijn lichaam en den wijn zijn bloed? Antwoord: niet zonder groote oor- zaak deed Hij dat: Hij bracht het Woord bij 't teeken; zijn mandatum adiunctum. K. S.

* Proceskosten studentencorps

We zijn nog van de partij. Maandagnamiddag werd door de familie van ds Heij aan mijn woning bezorgd de som van f 33.31; dit bedrag was geëcoleerd aan een brood- maaltijd ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van de Jongelingsvereniging Timotheus te Hasselt op Dankdag 1950. — Prachtig: zelf eenvoudig leven en anderen laten leven. Wel bedankt.

Voorts ontvingen we door bemiddeling van F. v. d. B. te 's-Gr. (hem overhandigd te Axel) f 2.50; van R. v. L. te L. (die aan blijft nr 100 toegekomen was en daaraan blijkbaar eens een prettige bestemming wilde geven) f 2.50; van G. V. te V. (f 1 en f 1.50) f 2.50; van H. B. te B. f 1.50.

Deze week moet ik al op Donderdagavond de copie af- sluiten.

Met deze aanwinst van f 42.31 staan we dus op Don- derdagavond voor wat betreft de derde reeks op f 219.46. Mocht ook U, lezer, nog willen helpen, neemt U dan even dádelijk Uw giroboek? Anders..... Schrijf dan haastig erop: proceskosten studentencorps — en de rest moet u zelf en zelfstandig uitmaken. Mijn gironummer is 127278. Het is toch zoo nuttig.

K. SCHILDER.

De kwestie van het evangelisten-ambt (VI)

ZENDING EN EVANGELISATIE

§ 3 „Evangelist": ambt of werkzaamheid-zonder-amb- telijk-karakter? (Vervolg).

7. O.i. is er op bepaalde gronden toch wél een keuze te doen. En het is niet zonder belang er op in te gaan, daar de minderheidsnota van Ds v. d. Waal er allen nadruk op legt, dat Tim. dienst- verricht in een gevestigde ge- meente, een bij uitstek pastorale taak volbrengt, als „evangelist" deed wat het werk van een die- naardes Woords, „herder en leeraar", was (bl. 17), wat dus dicht naderd de voornoemde derde mogelijkheid: Tim. heeft in Epheze een ge- meentelijk ambt, en is door het presbyterium in Epheze daartoe de handen opgelegd. Het meerder- heidsrapport bespreekt deze kwestie niet in dezen al- dus gestelden vorm.

Over de taak van Tim. in Efeze's kerk zullen we nog afzonderlijk en opzettelijk dienen te handelen. Nu is alleen in geding: heeft Tim. in Epheze een plaatselijk ambt, dat van „herder en leeraar", wat mede het ouderlingschap in- sluit, bedienend en is hij daartoe door het presbyterium van Epheze geordend?

Wij zijn van oordeel, dat daartegen heel wat aan te voeren is. In de eerste plaats: Tim. heeft blijkens de Schriftgegevens een reizend leven gehad, daar hij Paulus' reisgenoot en helper op diens zendingsreizen was. We mogen voor het geheel wel verwijzen naar het mooie art. van Prof. Greijdanus in de Chr. Ency- clopaedie (deel 5, bl. 442 v.). We nemen alleen uit het slot het volgende over: „We zien aldus, dat Timo- theus met den apostel gearbeid heeft te Filippi, Thes- salonica, Berea, Corinthe, Efeze; en dat hij door hem met belangrijke zendingen belast is naar Corinthe (1 Cor. 4: 17; 16: 10; Hand. 19: 22), naar Filippi (Fi- lipp. 2: 19-23), naar Efeze (1 Tim. 1: 3), en in het begin reeds naar Thessalonica (1 Thess. 3: 1, 6). En nadert des apostels dood, dan moet Tim. bij hem zijn (2 Tim. 4: 9), die hem nimmer heeft verlaten, ook niet toen hij gevangen zat (Filipp. 1: 1; 2: 19; Col. 1: 1; Filem. 1: 1)". En nimmer vernemen we, dat Tim. ergens een plaatselijk ambt heeft bekleed, voe- gen we er aan toe.

In de tweede plaats: in 1 Tim. 1: 3 vermaant Pau- lus Tim. nóg in Epheze te blijven (hij wilde er blijkbaar

vandaan, gelijk Greijdanus opmerkt. Bijzonder Cano- niek, deel 2, bl. 228), welke vermaning toch voor Tim. als plaatselijke ambtsdrager wel overbodig ware ge- weest! Deze tekst wijst dus op 'n tijdelijken dienst in de kerk van Epheze. Blijkbaar heeft Paulus hem indertijd daar achtergelaten of daarheen gezonden, toen de apostel zelf naar Macedonië vertrok, gelijk datzelfde vers drie meedeelt. Op dat tijdelijk ka- rakter van Timotheus' werk daarop wijzen ook plaatsen als 1 Tim. 3: 14, 15; 4: 13 (zie verklaring van Bouma). Anders is het met het werk der pre- diking enz. dat Tim. krachtens zijn „evangelist"-zijn moet doen: dát moet hij ook ná Paulus' verwachting dood onvermoeid voortzetten (2 Tim. 3: 14-4: 8) Er is dus alle grond, om Timotheus' tijdeli- ken dienst in Epheze's kerk te onderscheiden van het blijvend „evangelist"-zijn, waar dan ook! Waarbij, om misverstand af te snijden, wor- de genoteerd, dat die tijdelijke dienst, ter volvoe- ring van een door een apostel verleende werkopdracht, óók behoorde tot den veelzijdigen „evangelisten"-ar- beid.

In de derde plaats: Dr Bouma wijst er in zijn in- leidingen van de Korte Verkl. (bl. 24) en commentaar- Bottenburg (bl. 7) terecht op, dat Tim. en Titus hun plaats niet hebben temidden van de plaatselijke ambtsdragers maar boven deze staan en hun ambtsbevoegdheden aangeengrenzen gebonden zijn, doch hun autoriteit zich over alle gemeen- ten, waarmee hun ambtelijke practijk hen in aanraking brengt, uitstrekt. „Want zij moeten het Evangelie overgeven aan anderen, die zij bekwaam achten om te onderwijzen, 2 Tim. 2: 2; ze treden op met beslissende en bevelende autoriteit, 1 Tim. 5: 7. Ze hebben gezag, zelfs om te straffen, over een ouderling, 1 Tim. 5: 17-20. Ze moeten be- velen geven aangaande voorbieden in de gemeente, 1 Tim. 2: 1, 2, 8, waken over de heilichheid van het leven, 1 Tim. 2: 8 v.v., en de tucht oefenen, 1 Tim. 5: 20; 6: 5; Titus 3: 10" (Korte Verkl. bl. 24). Daarbij hebben ze de leiding bij het ordenen van ouderlingen en diakenen, 1 Tim. 3: 1-16; 5: 17-22; Titus 1: 5. Zou men, met de minderheidsnota van Ds v. d. Waal, inbrengen, dat Tim. derhalve als

„herder en leeraar" op de ouderlingen en diakenen moet toezien en leiding geven bij hun ordening enz., dan zij echter gewezen op 1 Tim. 5: 17 en 2 Tim. 2: 2, waar blijkt, dat onder de ouderlingen be- grepen zijn, zij, die elders in de Schrift „herder en leeraar" heeten (1 Tim. 5: 17: onderscheiding tusschen de „regerende" en „leerende" ouderlingen!) en Tim. moet zorgen voor „herders en leeraars" (2 Tim. 2: 2), opdat, als hij naar Rome vertrekt (4: 9), de bediening des Woords voortgang hebbe. M.a.w. Tim. heeft ook bevoegdheid „predikanten" „op te leiden" en te ordenen.

Zoodat onze conclusie wel moet zijn, dat Tim. geen plaatselijk ambt als dat van „her- der en leeraar", of dat van ouderling, in Efeze's kerk heeft bekleed, doch een speciaal ambt bezat, dat van „evange- list" (2 Tim. 4: 5).

Dientengevolge blijven nog 3 van de 5 door Bronk- horst opgesomde mogelijkheden van combinatie van 1 Tim. 4: 14 en 2 Tim. 1: 6 over.

De eerste daarvan is: ordening met handoplegging bij uitzending met een werkopdracht naar een be- paalde plaatselijke kerk. Van een dergelijke ordening wordt ons nergens elders be- richt. Daarbij is ook hetgeen over „de profetieën" wordt gezegd moeilijk verklaarbaar.

De tweede der overgebleven mogelijkheden, dat Paulus namens het presbyterium aan Tim. de handen oplet, is zeer onwaarschijnlijk, gezien de posi- tieve mededeeling in 1 Tim. 4: 14.

Zoodat de derde mogelijkheid ons de eenige lijkt: beide teksten zien op dezelfde gebeurtenis, n.l. de ordening van Tim. tot het speciale ambt van „evangelist", in de plaatselijke kerk te Lystra, na voorafgaande profetieën daarover en door handoplegging door de gezamenlijke ouderlingen, de apos- tel Paulus inbegrepen.

En ook al zou men met een Jeremias en een Zahn aan twee ordeningen willen denken, n.l. één tot „evangelist" (door Paulus) en één tot ambtsdrager in de kerk van Epheze (door de gezamenlijke ouder- lingen daar), dan is toch niet ontkend de ordening tot het ambt van „evangelist". En om dit laatste is het ons te doen, n.l. het bewijs, dat het „evangelist"-zijn niet een niet-ambtelijke werkzaamheid is doch een bijzonder ambt, wat be- wezen wordt door de bevestiging daarin, waarvoor wij dan voor Timotheus het bewijs gevonden hebben in 1 Tim. 4: 14 en 2 Tim. 1: 6. Zoodat wij daarmee de opmerking van de minderheidsnota (bl. 16): „Het is de vraag, of zij een speciaal „ambt" had- den. Mogelijk waren zij krachten, die door de Heere gegeven werden en zich spontaan gaven voor het werk", voldoende weerlegd achten. „Evangelist" achten wij een „tech- nische term" om een speciaal ambt aan te duiden. En de mededeeling, dat Tim. in dat ambt werd aan- gesteld en bevestigd, versterkt ons daarin. Want als Tim. als „evangelist" ambtelijke aanstelling kreeg, kunnen ook een Titus en een Philippus en eventueel anderen die ontvangen hebben. Dat het van anderen dan Tim. niet wordt vermeld, is geen tegenbewijs, ge- zien mede de wijze waarop en het verband waarin Tim. aan zijn ambtelijke aanstelling wordt herinnerd. Immers ook wel van ouderlingen wordt de „beves- tiging" tevoren niet meegedeeld (b.v. Hand. 15: 6). Tenslotte is er ook de mogelijkheid, dat niet allen, die het werk van een „evangelist" deden, bijzonder- ambtelijke aanstelling ontvingen. Zoodat er ambtelijk- „bevestigde" en niet-ambtelijk „bevestigde" „evange- listen" werkzaam zijn geweest. Dát er in dat ambt „bevestigd" werden, is in elk ge- val door hetgeen de Schrift omtrent Timotheus meedeelt buiten twijfel. En daaraan mogen we ons houden.

8. Dat „evangelist" als „technische term" een spe- ciaal ambt aanduidt, wordt o.i. bevestigd door Hand. 21: 8 en 2 Tim. 4: 5. In eerstgenoemde plaats is dat woord immers als zelfstandig naamwoord gevoegd bij den naam Philippus. En in 2 Tim. 4: 5 is sprake van het doen van „werk van evangelist".

Bouma wil niet aan het bepaalde werk en ambt van een „evangelist" denken en het algemeen houden als evangelieprediking. Doch daartegen rijzen bezwaren.

In de eerste plaats: het „uw" staat er bij, dus slaande op de Tim. opgedragen „diakonia", gelijk Bouma zelf aanwijst. Verder: het heeft wat te beteekeenen, dat er „diakonia" bijstaat. Want dat woord komt in het N. Testament 33 maal voor en daarvan slaat het buiten deze plaats, 2 Tim. 4: 5, 17 maal op de bediening in het bijz. ambt (Hand. 1: 17; 1: 25; 6: 1, 4; 20: 24; 21: 19; Rom. 11: 13; 12: 17; 2 Cor. 4: 1; 5: 18; 6: 3; 11: 8; Epheze 4: 12; Col. 4: 17; 1 Tim. 1: 12; 2 Tim. 4: 11; Openb. 2: 19), éénmaal op de enge- len (Hebr. 1: 14); 4 keer op de O.T.-ische be- diening (2 Cor. 3: 7, 8, 9); 9 maal op barmhar- tigheidswerk in „engeren" en „ruime- ren" zin (Luc. 10: 40; Hand. 11: 29; 12: 25; Rom. 15: 31; 1 Cor. 16: 15; 2 Cor. 8: 4; 9: 1, 12, 13), terwijl in 1 Cor. 12: 5 het eenige meervoud voor- komt: „er is verscheidenheid in bedie- ningen", maar bedieningen staat tusschen „charis- mata" (genadegaven) en „werkingen". Het zou der-